

Fialový trojboj

- CZ24 News | 23. září 2023

ČESKO: Dlouho už jsem neviděl tolik zajímavých ekonomických údajů a argumentů jako při zahájení 77. schůze Poslanecké sněmovny, kde měl být schvalován postrach sezóny, vládní ozdravný balíček.

To základní zaznělo hned v úvodu v rámci přednostních vystoupení předsedů opozičních stran a jejich poslaneckých klubů. Stojí za to se na ně podívat ve stenografických záznamech, kde se snáze zachytíme na bodech, které nás zajímají. Tentokrát mě zaujal předseda sněmovního klubu Radim Fiala, který to šil do vlády Petra Fialy (ODS) velmi kvalifikovaně. A protože to musím zestručnit a parafrázovat, nabízím jakýsi fialový trojboj.

<https://www.psp.cz/eknih/2021ps/stenprot/077schuz/s077018.htm>

Radim Fiala poskytl pětikoaliční vládě základní makroekonomické školení, když už tam žádného ekonoma nemají. Nebylo zbylí, když se ukázalo, že vláda ani netuší, do čeho jde. Její analýza RIA, tedy analýza rozpočtového dopadu navrhovaných regulačních opatření „ozdravného“ balíčku, která je povinnou součástí důvodové zprávy, neobsahuje dopady na veřejnou správu, kraje, obce, soukromý sektor, seniory, rodiny s dětmi, zaměstnance a tak dále. Přitom to s nimi dokonale otřese, když ze sebe mají vyždímat dalších 100 miliard korun. O tom, že vláda neměla tato opatření nijak zvlášť promyšlená, svědčí také počáteční bohorovná tvrzení, kdy návrh vydávala za neměnný, protože je kvalitní a koaličně dohodnutý, aby jej pak po prvním čtení zcela zásadně změnila.

Radim Fiala nabídl výčet zásadních omylů, o které se tento zničující ozdravný balíček opírá.

Vláda v balíčku úplně pomíjí inflační rizika. Chytila se statistik o tom, že míra inflace klesá, a naprosto chybně to interpretuje tak, že klesají ceny. To bohužel není pravda, ceny rostou pořád, jen rostou pomaleji než před rokem. Rostou však dál, a k tomu z velmi vysoké základny, kam se vyšplhaly během předchozího období pětikoaličního působení. Od nástupu této vlády už ceny vzrostly o 24 procent. Naprosto dramatický a kritický je pak meziroční růst cen potravin, energií a nákladů na bydlení. Vtipné je, že vláda vydává pokles inflace za výsledek své geniální hospodářské politiky. Skutečné vysvědčení jí dává onen celkový růst cen za dobu jejího působení.

To však vláda zcela ignoruje, a tak desítky tisíc domácností upadají do příjmové chudoby, jak ukazuje výzkum sociologických agentur. Dokonce i tisíce příslušníků takzvané pracující střední třídy jsou nuceny poprvé v životě žádat o sociální dávky. Vláda vyrábí návody, jak správně žádat o příspěvek na bydlení, místo toho, aby urychleně nastavila prostředí, ve kterém poctivě pracující člověk bez problémů vyžije ze svého příjmu nebo důchodu. Vláda tak řeší až důsledky své vlastní činnosti a činí tak dalšími výdaji státního rozpočtu. Jenže státní rozpočet není nafukovací. A protože většina opatření tohoto balíčku sníží čisté příjmy občanů, je nábíledni, že fronty na sociální dávky se budou prodlužovat, předpokládá předseda poslaneckého klubu SPD.

Vláda rovněž vůbec nechápe roli mezd v ekonomice, a proto ji zcela ignoruje. Je smířena s tím, že jsme pouhou ekonomickou kolonií Západu a nadnárodních korporací, a tak mzdy vnímá jako nadbytečný náklad. Růst mezd ji straší jako ekonomický problém, pokračuje Radim Fiala.

Pokud by se však česká ekonomika více orientovala na vlastní rozvoj, a tudíž i na domácí poptávku a na domácí spotřebu, mzdy by byly vnímány jako hlavní zdroj kupní síly. Výše mezd a jejich vývoj jsou rovněž klíčovými parametry pro státní rozpočet, protože od nich se odvíjí nejen inkaso daně z příjmu fyzických osob, ale i kupní síla domácností, o kterou se opírá výběr DPH a spotřebních daní.

Ty teď za nás inkasují v Polsku, v Rakousku, v Německu a všude tam, kam jezdí čeští občané nakupovat, protože tam mají buď levnější potraviny, anebo stejně drahé, ale o mnoho kvalitnější. A tak jeden z hlavních faktorů prohlubujícího se deficitu státního rozpočtu a potažmo i takzvaného důchodového účtu hledejme právě v nízké úrovni českých mezd, konstatoval – podle mě správně – předseda poslaneckého klubu SPD Radim Fiala.

Ale ani to není všechno. Obíráme lidi o poslední drobné a necháváme vlast finančně krvácet každoročním odtokem stovek miliard korun ze země. Kolik to je?

Nadnárodní korporace vyvádějí z České republiky v rámci zisku a dividend plus daňová optimalizace zhruba 400 až 500 miliard ročně. Ty optimalizace nikdo nedokáže vyčíslit, ale podle mě jsou ve stovkách miliard, prohlašuje opoziční Fiala. Důsledky tohoto stavu jsou veskrze negativní, a nejen v ekonomice.

Potěšilo mě, že řečník pak argumentoval ekonomkou doc. Ilonou Švihlíkovou z Vysoké školy obchodní v Praze, takže ze sněmovní tribuny zazněl hlas nepřítomné levice. Posiluje to naději, že tady vzniká nový mainstream, který nás odloučí od pravěku 90. let. Radim Fiala sáhl po shrnující větě Švihlíkové, podle které “periferní a kolonizovaná ekonomika vytváří periferní a koloniální politiku”. Proto kolonizovaná vláda s tím odlivem kapitálu do zahraničí nechce nic udělat.

Zisky nadnárodních firem v Česku jsou vysoce nadprůměrné ve srovnání s jinými státy EU. V minulosti byla většina těchto zisků reinvestována, ale to už je dávno pryč. Od roku 2006 odliv zisků vysoce převažuje nad reinvesticemi. Jde hlavně o velké banky, nadnárodní korporace v oblasti výroby a logistiky či o zahraniční maloobchodní řetězce.

Je třeba udělat proti tomu velice rychle více opatření, v první řadě výrazněji podpořit domácí firmy a snížit vliv nadnárodních a zahraničních společností v české ekonomice. A velmi důležité je i to, aby se zvyšovaly mzdy českých zaměstnanců. Když se budou zvyšovat mzdy, bude to mimo jiné znamenat menší prostor pro odliv zisků do zahraničí, zazněl další zprostředkovaný návrh Ilony Švihlíkové.

Česká republika je třetím největším čistým vývozcem elektřiny v Evropské unii. Proč tedy české ceny energie patří v Evropě k nejdražším? Letos v prvním pololetí ČR vyvezla o 3,6 milionu megawatthodin elektřiny více, než jí dovezla. To je víceméně trvalý stav. Přesto loni ve druhém pololetí platily české domácnosti za elektřinu včetně daní a poplatků čtvrtou nejvyšší cenu v Evropské unii a 2,5násobek toho, co platily v průměru domácnosti ve zbývajících zemích Visegrádské čtyřky, které se přitom řadí k čistým dovozcům elektřiny, konstatoval Radim Fiala.

Snížené sazby DPH v České republice jsou už nyní vyšší než v okolních zemích, jak plyne z porovnání daňových systémů 22 zemí střední a východní Evropy, které provedla poradenská společnost Mazars. Takže snížená DPH, uplatňovaná na základní životní potřeby, která nyní činí 10 % a kterou hodlá vláda zvýšit na 12 %, je už nyní v České republice nejvyšší ze zemí střední a východní Evropy!

Polsko uplatňuje snížené sazby ve výši 8 a 5 %, Slovensko ve výši 10 a 5 %, Rakousko 13 a 10 %, Německo využívá jednu sníženou sazbu DPH ve výši 7 %, v Maďarsku jsou snížené sazby ve výši 18 a 5 %. I toto jsou kořeny a důvody toho, proč náš stát ekonomicky chřadne a proč jeho občané chudnou, prohlašuje Radim Fiala. A doplnil to názorem ČNB z poslední zprávy o měnové politice, podle které vládní „ozdravný balíček“ obsahuje spoustu prvků posilujících inflaci. Jinými slovy, utíká v protisměru. Balíček lidem zvýší inflaci, protože firmy to budou řešit zvyšováním marží.

Tím uzavírám shrnutí ekonomických děsivostí, které na nás chce podle Radima Fialy vypustit vláda Petra Fialy svým ozdravným balíčkem. Mohu-li se naposledy mezi tyto dva Fialy vklínit, potvrdil byl

potřebu ozdravného balíčku jen v tom smyslu, že současná situace je opravdu hodně nezdravá. Bohužel vláda je součástí toho neduhu a znovu prokazuje, že je zcela bezradná. Hlasů však má dost, aby prosadila cokoliv.

Vedle našich zákonů však existují i přírodní zákony, jako že víc je víc a míň je míň, a na ta už pouhé poslanecké hlasy nestačí. Přejde chvíle, kdy ani příroda nebude takové nakupení nesmyslů tolerovat. A pokud se občané nepostarají včas o nápravu, semele je to taky.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)